MAATALOUS

Ruotsissa syötävät siat ovat siirtyneet kasvamaan alempien vaatimusten Saksaan. **KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ KALLE LEINO, SATAFOODIN VASTUULLINEN SIKATALOUS -HANKE**

Investoinnit jäissä sikataloudessa

Sianlihantuotantoon ei kannata investoida. Nordean asiantuntija perää maanviljelijöiltä liikemiesmäisyyttä ja maatalousneuvojilta rohkeutta.

SAARA OLKKONEN

Marko Onnela suunnittelee porsaserien saapumispäivät vuodeksi eteenpäin.

”Kuinka kauan tuotantoa voi jatkaa, kun tuotantoon ei voi investoida?” 1 600 lihasian sikalaa pitävä loimaalainen **Marko Onnela** kysyi esitelmässään Satafood kehittämisyhdistyksen viime tiistaina järjestämässä sianlihantuotannon sidosryhmien keskustelutilaisuudessa.

Onnelan tilalla kannattavuus perustuu tällä hetkellä omaan viljaan, omaan hakelämpöön ja siihen, ettei investointeja ole tehty vuosiin.

Onnela myös suunnittelee toimintansa tarkkaan. Porsaserien saapumispäivät on merkitty kalenteriin vuodeksi eteenpäin.

Tuotannon kustannukset ja tulot lasketaan viikoittain.

Samoin rehuhyötysuhdetta seurataan koko ajan.

Onnela painottaa jatkuvaa oman työn kehittämistä ja tilalta löytyvien ongelmien korjaamista.

”On oltava avoin neuvoille ja kritiikille.”

Investointeja sikatalouteen tilalla ei nykyisellä kustannus- ja tulotasolla ole mahdollista tehdä.

Investointeja tehty hataralle pohjalle

Tilaisuudessa pankin näkökulmasta puhunut asiantuntija **Timo Jaakkola** Nordeasta ravisteli esityksessään niin viljelijöitä kuin neuvontaa, hallintoa ja maatalouslehdistöä.

Jaakkolan mukaan monet neuvojat eivät uskalla sanoa vaikeita asioita ääneen.

”Konsultit ovat heikkoja sanomaan totuuden silloin, kun viljelijän toimintatavoissa on puutteita tai hän on tekemässä huonoa investointia. Parempi olisi olla epämiellyttävä ennen kuin viljelijällä on miljoonan laina.”

Investointirahoitusta Jaakkola katsoo hallinnon antavan myös hankkeille, jotka ovat taloudellisesti liian hataralla pohjalla.

Maatalouslehdistä Jaakkola seuraa uutisia suurista investoinneista pelonsekaisin tuntein.

”Suuri ja hieno ei tarkoita, että se on kannattava. Jutuissa pitäisi hienojen kuvien lisäksi kertoa vähintäänkin investointien takaisinmaksuajat ja sijoitetun pääoman tuottoprosentti. Koskaan niitä ei kerrota.”

Jaakkolan mukaan yrittäjän ainoa mahdollisuus parantaa kannattavuutta on parantaa omaa tekemistään.

Hän kannustaa tiloja laskemaan talouden tunnuslukuja. Hän epäilee, että hyvin harvalla tilalla on laskettu esimerkiksi, mikä on sijoitetun pääoman tuotto.

Viljelijöiden tulisi Jaakkolan mukaan keskittyä tilansa ydintoimintoihin.

”Jos intohimona on traktorin ajaminen, kannattaa ryhtyä traktorikuskiksi. Sikatilallisen pitäisi olla sikalassa. Traktorin ajaminen ei ole hänen ykköstehtävänsä.”

Enemmän tietoa, vähemmän tunnetta

Tuotantoneuvoja **Jan Vugts** HK:sta sanoo, että tällä hetkellä neuvonnan ongelmana ovat neuvojien toisistaan poikkeavat tavoitteet. Eläinlääkäri puuttuu tiettyyn kysymykseen, rehukauppias toiseen ja neuvoja kolmanteen.

Hollannista kotoisin olevan Vugtsin mukaan tilalla on määritettävä tavoite, jonka täyttämiseen kaikki neuvojat pyrkivät.

Vugts sanoo, että Suomessa päätöksiä tehdään liialti tunnepohjalta. Tiloilla tarvittaisiin enemmän tunnuslukuja taloudesta ja rehunkäytöstä.

Se mahdollistaisi muun muassa vertailun toisiin tiloihin, jolloin voisi tietää, kuuluuko itse menestyviin vai huonoihin tiloihin.

Tämän jälkeen voisi katsoa, mitkä asiat paremmin menestyvät tilat tekevät toisin.

TUURE KIVIRANTA

Tiukat vaatimukset ajavat tuotannon pois

Kehittämispäällikkö **Kalle Leino** Satafoodin Vastuullinen sikatalous -hankkeesta sanoo, että sikalan rakentaminen on Suomessa neliötä kohti saman hintaista kuin Tanskassa.

Suomalaiset määräykset kuitenkin vaativat enemmän tilaa eläintä kohti ja kiertoajat ovat Suomessa pidemmät, jolloin eläintä kohti tuleva rakennuskustannus on suurempi.

Ruotsissa hyvinvointivaatimukset ovat Suomea kireämmät ja vuosittain teurastettava sikojen määrä on vähentynyt yli miljoonalla sialla alle kahdessakymmenessä vuodessa.

”Ruotsissa syötävät siat ovat siirtyneet kasvamaan alempien vaatimusten Saksaan”, Leino toteaa.

Eläinten hyvinvointi on etusijalla Marko Onnelan tilalla.

”Tiukat hyvinvointivaatimukset siirtävät tuotannon halvemman tuotantokustannuksen ja heikomman eläinsuojelun maihin”, hän jatkaa.

Kilpailuetua suomalaisille sikatiloille Leinon mukaan tuo Keski-Eurooppaa halvempi rehuvilja.

Sikayrittäjien puheenjohtaja **Martin Ylikännö** toteaa, että koko lihaketjussa ei Suomessa kannattavuus riitä.

Osaltaan siihen vaikuttaa Suomen pieni markkina, jonka pienikin tuontierä saa sekaisin.

Ylikännö sanoo teollisuuden virheiden takia porsasruuhkan olevan nyt päällä. Hän vaatii teollisuutta parantamaan arviointikykyään raaka-ainetarpeestaan.

TUURE KIVIRANTA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Perunajätteen proteiinit hyötykäyttöön

Uuden prosessointiteknologian ansiosta perunateollisuuden sivuvirtojen arvokkaat proteiinit voidaan hyödyntää tehokkaasti.

Prosessoinnin ansiosta kilosta perunajätettä voidaan eristää noin 15 grammaa proteiinia, josta puolet on arvokasta proteaasi-inhibiittoria.

Sitä voidaan käyttää esimerkiksi laihdutustuotteissa ja muissa elintarvikkeissa.

Uuden prosessiteknologian takana on Oulun yliopiston bioprosessitekniikan laboratorion Proteiinien erotus ja puhdistus perunajätevedestä -hanke.

Tutkimusryhmän seuraava tavoite on etsiä vastaavat ratkaisut muiden perunateollisuuden sivuvirtojen, kuten kuitujen ja tärkkelyksen hyödyntämiseen.

Schmallenbergiä vastaan rokotetaan

Schmallenberg-virusta (SBV) vastaan kehitetty rokote otetaan käyttöön Iso-Britanniassa.

BMSD Animal Healthin kehittämän uuden rokotteen on tutkimuksissa todettu toimivan sekä naudalla että lampaalla.

Altistuskokeissa yhden kerran rokotettujen lampaiden veressä oli merkittävästi vähemmän virusta kuin rokottamattomilla. Naudalla kaksi rokotusta esti kokonaan viruksen erittymisen verenkiertoon.

Schmallenberg-virus aiheuttaa naudoille ja lampaille ohimenevän yleissairauden, johon voi liittyä kuumetta, ripulia sekä maidontuotannon laskua. Tiineille eläimille voi tulla keskenmenoja ja sikiöille epämuodostumia.

Kalkkunoiden lisäksi lintuinfluenssaan on sairastunut sorsia ja kanoja.

Lintuinfluenssat kiusaavat Eurooppaa

Matalapatogeenisia eli heikosti sairastuttavia lintuinfluenssavirus H7-tyypin tartuntoja on viimeisten viikkojen aikana todettu ympäri Eurooppaa, kertoo Eläintautien torjuntayhdistys ETT. Koska kyseessä on H7-tyyppi, tartunnan saanut siipikarja joudutaan lopettamaan. Tartuntatilan ympärille muodostetaan suojavyöhyke, jolle jäävät siipikarjayksiköt tutkitaan.

Tautia on todettu Tanskassa, Hollannissa, Espanjassa ja Saksassa. Suurin lopetettu parvi käsitti 34 500 munintakanaa.

Afrikkalainen sikarutto leviää yhä Venäjällä

Afrikkalaista sikaruttoa ei ole saatu kuriin Venäjällä. Maa on kuitenkin raportoinut taudin esiintymisestä huomattavasti vähemmän kuin edellisinä vuosina, kerrotaan Eläintautien torjuntayhdistys ETT:stä.

Raportit koskevat vain uusia alueita, joille tartunta leviää.

Afrikkalainen sikarutto vaivaa edelleen myös Moskovasta länteen sijaitsevan Tverin alueen sikoja ja villisikoja.

Venäjä on vuoden toisessa raportissaan Maailman eläintautijärjestö OIE:lle ilmoittanut kahdeksan uutta tautitapausta kesäkuun alkupuolelta. Nämä ovat ilmenneet pienissä, alle tuhannen eläimen sikaloissa Voronezhin ja Rostovin alueilla Etelä-Venäjällä.

Edellinen, huhtikuussa julkaistu raportti käsitteli tapauksia Pohjois-Ossetia-Alanyan alueella.

Alueen läheisyys aiheuttaa kuitenkin EU:n jäsenmaille jatkuvan tartuntariskin esimerkiksi villisikojen tai kuljetusajoneuvojen välityksellä.

ETT kertoo Meat Trade News Dailyn uutisesta, jossa todetaan Venäjän tilanteen olevan hallitsematon.

Artikkelissa arvioidaan kesän ja syksyn olevan riskialtteinta aikaa tartunnan leviämiselle tuotantosikaloihin, kun taas villisiat saavat tartunnan useimmiten myöhään keväällä tai talvella.

Tauti voi levitä EU:hun

ETT muistuttaa, että riski afrikkalaisen sikaruton leviämiselle EU:hun on edelleen erittäin suuri esimerkiksi villisikojen tai kuljetuskaluston välityksellä.

Venäjän naapurimaista Ukrainan, Moldovan, Kazakstanin ja Latvian arvioitiin olevan suurimmassa riskissä tartunnan leviämiselle, koska niissä on laajalti huonosti tautisuojattua sianlihantuotantoa.

MAIJA ALA-SIURUA

Uusi kuljetuskalusto parantaa sikojen hyvinvointia

Alavieskalainen Veikko Jutila Oy on laajentanut keväällä toimintaansa nautakuljetuksista sikakuljetuksiin, Atrialta kerrotaan.

Kuljetusyrittäjä **Kimmo Jutilan** uudella kolmikerrosautolla voidaan siirtää kerralla noin 260 teurassikaa.

Kolmikerrosautoista on vuosien mittaan saatu hyviä kokemuksia. Autojen varustelutaso mahdollistaa pitkien matkojen kuljetuksen, jolloin eläimille on tarjolla vettä ja tilaa levätä.

Nykyaikainen kuljetuskalusto on eläimen hyvinvoinnin kannalta parempi vaihtoehto, AtriaSika-asiakkuuspäällikkö **Heikki Parviainen** huomauttaa.

Yritys toimii Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan alueella, jossa sianlihantuottajat ovat Jutilan mukaan vähentyneet. Samalla tilakoot ovat kasvaneet, joten auton kuorma saadaan täyteen usein yhdeltä tilalta, hän lisää.

Laki eläinten kuljetuksesta asettaa tietyt vaatimukset toiminnalle. Esimerkiksi eläintilassa on ilmanvaihto- ja lämmityslaitteet ja kuljettajilla tulee olla eläinkuljettajalupa. Kuljettajia myös koulutetaan säännöllisesti.

Kun hankinta-alueena on koko maa, vaaditaan kuljetuskalustolta kuitenkin enemmän.

LAURA KYLMÄMAA

Farmarissa nähtävillä nykyaikainen eläinkuljetusauto

Farmari-näyttelyn kotieläinosastolla pääsee näkemään, millainen on nykypäivän eläinkuljetusauto. Esillä on Atrialle teuraita ajavan T&M Valkaman uusi puoliperävaunu näyttelyperjantaina ja -lauantaina.

Uudet autot on varusteltu pitkän matkan kuljetuksiin.

Lämpötilanseuranta kertoo kuljettajalle heti, jos kuljetustilan lämpötila ylittää tai alittaa annetut raja-arvot.

Talvella käytössä on lämmitys ja kesällä viilennystä saadaan ilmastoinnin lisäksi säädettävästä katosta ja sivujen ilmanvaihtoluukuista.

”Päivässä ehditään kerätä yleensä kaksi kuormaa eläimiä, pääasiassa Etelä-Pohjanmaalta ja naapurimaakunnista”, kuljetusyrittäjä **Marko Valkama** kertoo eläinkuljetusten arjesta.

Auto pestään kuormien välissä

Kerralla kyydissä voi olla 34–36 lehmää tai sonnia. Kuormien välissä auto pestään aina teurastamon vieressä olevassa pesuhallissa. Samalla käytetyt työvaatteet jätetään pestäväksi ja vaihdetaan uudet puhtaat päälle.

Seinäjoen Farmari-maatalousnäyttely järjestetään 3.–6.7., ja Valkaman kuljetusautoon voi tutustua 5.–6.7.

MT

FARMARI SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

Kartiopohja voi nipistää viljan kuivauksen kustannuksista

Reikälevy Oy on kehittänyt kartiopohjakuivauslaitteiston, jonka yhtiö lupaa säästävän viljan kuivatuskustannuksia huomattavasti.

Laitteisto asennetaan lämminilmakuivurin yhteydessä olevaan viljasiiloon.

Kartiopohjakuivaussiilo voi toimia puskurikuivurina. Viljaa voidaan puida ilman keskeytyksiä, koska vilja kuivuu nopeasti 17 prosentin kosteuteen, Reikälevy lupaa.

Vilja voidaan myös jäähdyttää kartiopohjakuivaussiilossa, jolloin lämminilmakuivuri pystyy käsittelemään 25–35 prosenttia enemmän viljaa.

Käyttämällä hyödyksi lämminilmakuivurin pannusta saatavaa lisälämpöä tai ulkopuolista lämmitintä, vilja voidaan saada säilytyskuivaksi.

Kartiopohjakuivaussiilossa varastoitua viljaa voidaan tuulettaa.

Siilon pohjaan asennetaan reikälevyllä päällystetyt koko siilon kiertävä reunakartio ja keskikartio. Ilma puhalletaan viljaan kartioiden alta.

Kun siiloa tyhjennetään tai viljaa kierrätetään, jyvät valuvat kartioiden välistä keskikartion alle.

Viljat siilosta siirtävä ruuvikuljetin on suojaputkessa keskikartion alla eikä jyvien seassa.

REIKÄLEVY OY

Kartiopohjakuivauslaitteet ovat kiinteitä eikä niitä tarvitse huoltaa.

Purkausaukko on 10 metriä pitkä ja poikkialaltaan 3,5 neliömetriä. Suuren aukon ansiosta siilo tyhjenee tasaisesti.

Reikälevy valmistaa kartiopohjakuivaussiiloja SAMI-tuotemerkillä. Yhtiön mukaan siilo voidaan varustaa asiakkaan toiveiden mukaiseksi.

Edullisimmillaan asiakas voi ostaa pelkät kartiot ja puhaltimen, jolloin hinta jää alle 20 000 euron.

Tulevan kauden aikana Reikälevyllä on tavoitteena myydä kolmelle asiakkaalle kartiopohjakuivauslaitteet vanhaan varastosiiloon.

Ylihärmässä sijaitseva Reikälevy on perheyritys, joka valmistaa teollisuudella reikälevyjä ja niiden sovelluksia.

Lisäksi yhtiö suunnittelee ja valmistaa SAMI-tuotemerkillä koneita ja varastointisiiloja.

MAIJA ALA-SIURUA